

RAMKONVENTIONEN OM SKYDD FÖR NATIONELLA MINORITETER

Frågor och svar

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

Vad är ramkonventionen?

■ Ramkonventionen om skydd för nationella minoriteter trädde i kraft 1998 och är ett omfattande internationellt avtal utformat för att skydda rättigheterna för personer som hör till nationella minoriteter.

Varför kallas den för ramkonvention?

■ Texten i ramkonventionen fastslår både rättigheter vilka åtnjuts av individer och ytterligare skyldigheter som stater ska efterleva. Samtidigt som konventionen är ett juridiskt bindande instrument under internationell lag, så pekar ordet "ram" på utrymmet för statsparter att skraddarsy vissa av konventionens bestämmelser enligt de egna landsspecifika förutsättningarna genom nationell lagstiftning och regeringens politik.

” ... ett pluralistiskt och verkligt demokratiskt samhälle ska inte bara respektera den etniska, kulturella, språkliga och religiösa identiteten för alla personer som hör till en nationell minoritet, utan även skapa lämpliga förutsättningar som möjliggör för dem att uttrycka, bevara och utveckla denna identitet ...

Vem skyddas av ramkonventionen?

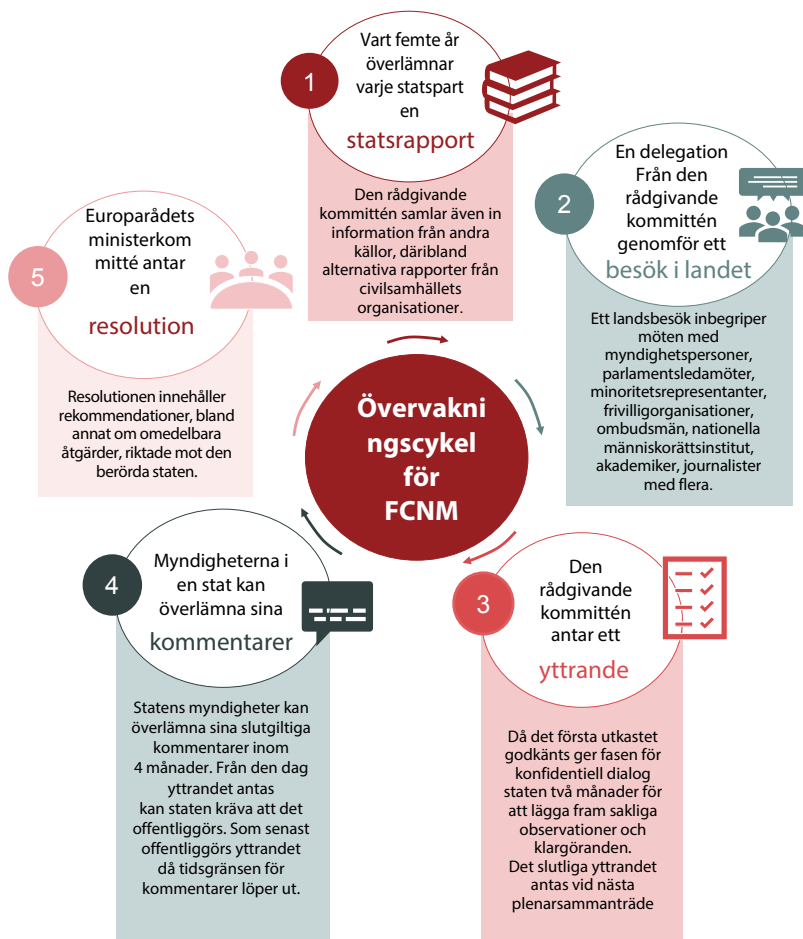
■ Ramkonventionen innehåller ingen definition av "nationell minoritet". Varje statspart har ett bedömningsutrymme i att definiera vilka grupper som omfattas av konventionen inom deras territorium. Definitionen ska vara icke-diskriminerande, utformad i god tro och följa allmänna principer inom internationell lag, inklusive principen om fritt självidentifierande.

■ Principen om fritt självidentifierande innebär att individer har rätt att själva bestämma om de vill bli betraktade som tillhöriga en nationell minoritet. Emellertid måste individernas beslut grundas på objektiva kriterier kopplade till den egna identiteten, exempelvis religion, språk, traditioner och kulturellt arv.

■ Stater har olika förhållningssätt vad det gäller definitionen av en nationell minoritet för ramkonventionen: från ett återhållsamt förhållningssätt med exempelvis en fastställd lista över traditionella grupper som ska erhålla ramkonventionens skydd, till ett mer öppet förhållningssätt där man tillämpar artiklarna i konventionen flexibelt för ett brett spektrum av grupper.

Hur övervakas ramkonventionen?

Ramkonventionen övervakas av Europarådets ministerkommitté tillsammans med ramkonventionens rådgivande kommitté, en grupp bestående av 18 oberoende experter.

”... omvälvningarna i Europas historia har visat att skyddet av nationella minoriteter är avgörande för stabilitet, demokratisk trygghet och fred i Europa ...

Rättigheter som åtnjuts av individer vilka hör till nationella minoriteter

och ytterligare skyldigheter som stater ska efterleva

Fritt uttryckande av etniska, kulturella, språkliga och religiösa identiteter - Inte utsättas för diskriminering - Främja **faktisk jämlikhet** - Bevara och utveckla minoriteters kulturer, religioner och språk - Främja **interkulturell dialog** och skydda personer som hör till minoriteter mot fientlighet eller våld - Åtnjuta mötesfrihet, föreningsfrihet, yttrandefrihet, åsiktsfrihet, samvetsfrihet och religionsfrihet - Främja ett mångfaldigt **medielandskap** med radio- och tevesändningar på minoritetsspråk och stöd till minoritetsmedier - Använda minoritetsspråk vid myndighetskontakter i områden traditionellt eller i betydande antal bebodda av nationella minoriteter - Presenterande av personnamn, ortsnamn och topografiska benämningar på minoritetsspråk - Göra **utbildningen tillgänglig för alla och fostra interkulturell kunskap** - **Undervisning i och på minoritetsspråk, i privata och offentliga skolor** - Ha möjlighet att påverka **offentligt beslutsfattande** i frågor som berör personer vilka hör till nationella minoriteter - Delta i **kulturellt, samhälleligt och ekonomiskt liv** - Avstå från att ändra administrativa indelningar för att inskränka minoriteters rättigheter - Främja minoriteters rättigheter genom bilateral, multilateral och gränsöverskridande samverkan

Var skyddas personer som hör till nationella minoriteter av ramkonventionen?

■ Det finns 38 stater* där ramkonventionen är i kraft. En särskild övervakningsöverenskommelse angående Kosovo** finns med FN:s interimadministration i Kosovo (UNMIK – United Nations Interim Administration Mission in Kosovo).

► Statsparter till ramkonventionen

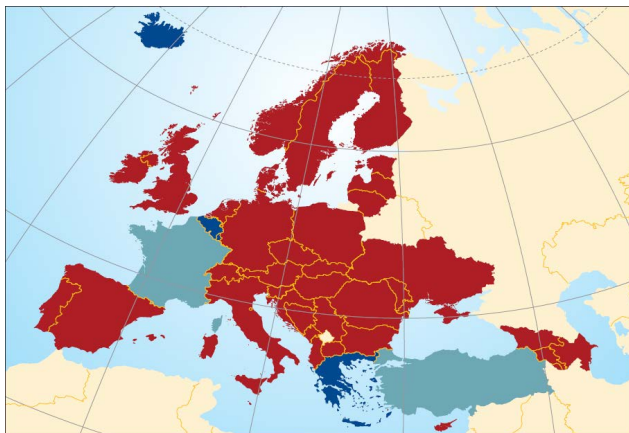
Albanien	Estland	Malta	Serbien
Armenien	Finland	Moldavien	Slovakien
Österrike	Georgien	Montenegro	Slovenien
Azerbajdzjan	Tyskland	Nederländerna	Spanien
Bosnien-Hercegovina	Ungern	Nordmakedonien	Sverige
Bulgarien	Irland	Norge	Schweiz
Kroatien	Italien	Polen	Ukraina
Cypern	Lettland	Portugal	Storbritannien
Tjeckien	Liechtenstein	Rumänien	
Danmark	Litauen	San Marino	

► Stater som skrivit under men inte ratificerat ramkonventionen

Belgien	Island
Grekland	Luxemburg

► Stater som varken har skrivit under eller ratificerat ramkonventionen

Andorra	Monaco
Frankrike	Türkiye (Turkiet)

* Ryska federationen var en statspart från 1998 till 2024.

** Alla omnämmanden av Kosovo, oavsett om de rör landområde, institutioner eller befolkning, i denna text ska till fullo förstås enligt FN:s säkerhetsråds resolution 1244 och utan partiskhet rörande Kosovos status.

” ... att skapa ett klimat som kännetecknas av tolerans och dialog är nödvändigt för att möjliggöra att kulturell mångfald blir en källa och en medverkande kraft, inte till splittring, utan till berikande av alla samhällen ...

INFORMATION

Kontakt:

Sekretariat för ramkonventionen
om skydd för nationella minoriteter

Europarådet
F-67075 Strasbourg Cedex
minorities.fcnm@coe.int

www.coe.int/minorities

Mer information om frivilligorganisationers roll finns på:
www.coe.int/en/web/minorities/role-of-ngos

www.coe.int

Europarådet är kontinentens ledande organisation för de mänskliga rättigheterna. Det består av 46 medlemsstater, inklusive samtliga medlemmar av Europeiska unionen. Alla medlemsstater i Europarådet har undertecknat den europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna (Europakonventionen), ett fördrag som syftar till att skydda de mänskliga rättigheterna, demokrati och rättsstatsprincipen. Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna (Europadomstolen) övervakar genomförandet av Europakonventionen i medlemsstaterna.

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE